

Länsi-Suomen maakunnat
Maakuntajohtajien kokous

Länsi-Suomi painottaa talouskasvua, innovaatioita, osaamista ja työllisyyttä tulevan koheesiopolitiikan painopisteinä – koheesiopolitiikan rahoituksen taso on myös säilytettävä mahdollisimman korkealla tasolla Suomessa

Länsi-Suomen maakuntaliittojen mielestä:

- *Suomen koheesiopolitiikan rahoitus tulee säilyttää mahdollisimman korkealla tasolla*
- *Interreg, Itämeri-strategia ja Itämeren yhteistyö ovat tärkeitä Länsi-Suomelle*
- *Suomeen perustettavat uudet maakunnat tulevat olemaan koheesiopolitiikan keskiössä*
- *Koheesiopolitiikan ohjelmarakennetta tulisi yksinkertaistaa ja joustavoittaa*
- *Koheesiopolitiikan kytkentä kansalliseen aluepolitiikkaan sekä muihin EU-ohjelmiin on tärkeää*
- *Koheesiopolitiikan tulee tukea talouskasvua, eurooppalaista osaamista, laaja-alaista innovatiivisuutta, työllisyyttä ja pk-yritysten kilpailukyyn kehittämistä*
- *Koheesiopolitiikan tulee tukea osaavan työvoiman saantia yritysten tarpeiden mukaisesti*

Koheesiopolitiikalla on merkittävä rooli EU:n strategisten tavoitteiden saavuttamisessa sekä Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi. Koheesiopolitiikan tulee myös kannustaa unionia, jäsenmaita ja alueita rakenteellisiin uudistuksiin ja muutosjoustavuuteen.

Suomen koheesiopolitiikan rahoitus tulee säilyttää mahdollisimman korkealla tasolla

Euroopan unionin rahoituksen kokonaisvolyymi voi pienentyä mm. Brexitin seurauksena. Tästä huolimatta koheesiopolitiikan budjetti EU-tasolla ei saisi kuitenkaan automaattisesti pienentyä, vaan EU:n budjetissa koheesiopolitiikan tulisi resurssimäärältään säilyä nykyisellä tasolla. Koheesiopolitiikkaa tulisi lisäksi suunnata niille alueille, jotka pystyvät tehokkaasti edistämään EU:n sisäistä kasvua esim. älykästä erikoistumista hyödyntämällä.

Valtioneuvoston kanslian, VNK:n EU-sihteeristön E-kirjeen linjaus 4.5.2017 koheesio-rahoitukseen ei ole Länsi-Suomen maakuntaliittojen mielestä hyväksyttävä. Länsi-Suomen maakunnat tukevat Eduskunnan talousvaliokunnan ottamaa kantaa tavoitella mahdollisimman korkeaa koheesiopolitiikan saantia.

Suomen tulee asettaa neuvottelutavoitteensa siten, että Suomessa maakuntien rakennerahoitussuunnan osuus suhteellisesti kasvaa nykyisestä. Suomen maakunnat ovat ottaneet yhteisesti kantaa koheesiorahoituksen tarpeellisuuteen 4.5.2016. Kannanotossa on korostettu koheesiopolitiikan olevan EU:n keskeinen taloudellisen kasvun instrumentti, ja linjaus koheesiovarojen supistamisesta olisi ristiriidassa hallitusohjelman EU-tavoitteiden ja hallituksen kasvutavoitteiden kanssa.

Aluekehittäminen on pitkäjänteistä työtä, johon EU:n koheesiopolitiikka antaa välineitä ja jonka avulla on alueiden eriarvoisuutta tasoitettu. Suomen kilpailukykyyn vahvistumisen edellytyksenä on maan kaikkien alueiden elinvoiman kasvattaminen kunkin alueen omien vahvuuksien ja älykkään erikoistumisen strategioiden pohjalta. Suomen kannalta riittävä koheesiopolitiikan kokonaissaanto turvaa aluekehittämisen jatkuvuutta eri puolilla maata.

Länsi-Suomen maakunnat tukevat myös Suomen EU-strategian mukaista linjaa koheesiopolitiikassa, jossa Suomen erityiskysymykset kytkeytyvät mm. Suomen syrjäisen sijainnin ja harvan asutuksen sekä arktisen aseman huomioimiseen.

Rajat ylittävä yhteistyö: Interreg, Itämeri-strategia ja Itämeren yhteistyö ovat tärkeitä Länsi-Suomelle

Koheesiopolitiikan, EU-ohjelmien ja Suomen Itämeri-strategian välinen tiiviimpi yhteistyö on keskeinen tavoiteltava asia. On tärkeää huolehtia kasvun esteenä olevien toimintaympäristöjen pullonkaulojen poistamisesta sekä osaamisen ja muiden toimintaedellytysten vahvistamisesta. Koheesiopolitiikan keinoista älykäs erikoistuminen sopii hyvin Länsi-Suomelle, jossa se myös tuottaa innovaatioita ja kasvua.

Uudet maakunnat ovat jatkossa Suomessa koheesiopolitiikan keskiössä

Koheesiopolitiikka toteutuu aluetasolla. Suomessa uusien itsehallinnollisten maakuntien muodostamisen myötä ERI-rahastojen yhteensovittamisen malli yksinkertaistuu. Aito aluelähtöisyys vahvistuu, kun aluekehittäminen, elinkeinojen ja innovaatioympäristöjen ja maaseudun kehittäminen sekä ao. rahoitukset ja henkilöstövoimavarat kootaan uusiin maakuntiin nykyisen hallinnollisesti pirstoutuneen rakenteen sijaan. ERI-rahastojen ohjelmat on valmisteltava samassa prosessissa. Uuden ohjelmakauden valmistelu ja uuden maakuntahallinnon rakentaminen sopivat hyvin yhteen vahvistaen maakuntien strategista roolia alueensa kehittäjinä.

Koheesiopolitiikan ohjelmarakennetta tulisi yksinkertaistaa ja joustavoittaa

Seuraavan ohjelmakauden valmistelussa on kiinnitettävä huomiota erityisesti ohjelmien hallinnon ja ohjelmarakenteiden modernisointiin, yksinkertaistamiseen ja joustavoittamiseen. Alueiden vahva asiantuntemus niin ohjelmien toimivuudesta kuin omista vahvuuksista antaa hyvän pohjan joustojen mahdollistamalle harkinnalle. Joustavuus lisää reagoitiherkkyttä olosuhteiden muuttuessa.

Kytkenät kansalliseen aluepolitiikkaan sekä muihin EU-ohjelmiin ovat tärkeitä

EU:n komissio korostaa linjauksissaan EU:n koheesiorahoituksen kytkemistä kansalliseen aluekehittämiseen, jotta rahoituksen vaikuttavuus paranee. EU edellyttää jäsenmailta myös rakenteellisia muutoksia mm. hallinnon tehostamiseksi. Länsi-Suomen liitot esittävät, että Suomen ennakkovaikuttamislinjauksissa huomioidaan myös maakuntauudistus, joka mahdollistaa EU-rahoituksen vahvemman kytkenän maakunnan strategiaan sekä eri rahastojen ja kansallisten ohjelmien ja toimien synergiamahdollisuudet sekä integroidun toimeenpanon maakunnassa.

Tulevaisuudessa eri ohjelmien synergiaedut on pystyttävä hyödyntämään ja rahastojen yhteiskäyttö on oltava mahdollista. Erilaisten suorien avustusinstrumenttien ja luotto-/takausinstrumenttien ja EU-rahoitusohjelmien (ERI, ESIR, H2020) on täydennettävä toisiaan. Alueiden välisen yhteistyön on oltava joustavaa. On tärkeää, että kaikilla EU-ohjelmilla on sekä mahdollista, että helppoa kytkeytyä toisiin eurooppalaisiin alueisiin. Rakennerahastot ovat hyödyllisiä TKI -kapasiteetin rakentamisessa alueilla. Ensi ohjelmakaudella tulisi entistä päämäärätietoisemmin rakentaa yhteensopivuutta rakennerahastojen ja EU:n TKI-ohjelman välillä.

Osaamisen kehittäminen osana globaalia kilpailukykyä luo kasvua

Länsi-Suomen maakuntien näkemys on, että koheesiopolitiikan tulee olla aktiivisessa roolissa EU:n globaalien kilpailukykyyn kehittämisessä tulevalla EU:n rahoituskaudella. Passiivisten, laajojen infrarakenteiden sijasta koheesiopolitiikan tulee tukea Euroopan tulevaisuuden tekemistä eli talouskasvua, eurooppalaista osaamista, laaja-alaista innovatiivisuutta, työllisyyttä ja pk-yritysten kilpailukykyyn kehittämistä. Osaavan työvoiman saanti sekä monimuotoinen, elinkeinoelämän tarpeeseen perustuva kouluttautuminen on mahdollistettava myös koheesiopolitiikan kautta.

Lisäksi energia-asioiden sekä ilmastonmuutoksen huomiointi ovat keskeisiä koheesiopolitiikkaan liittyviä asioita. Koheesiopolitiikan uudistumista on haettava kehittämisinstrumenttien yhteisvaikuttavuuden lisäämisellä, aidolla joustavuudella sekä alueiden erilaisten kehittämishaasteiden nostamisella koheesiopolitiikan keskiöön.